



Väestöliitto ry.

Generations and Gender Suomi 2021

Tietosuojaseloste

Sisällys

Tietoa henkilötietojen käsittelystä Generations and Gender Survey (GGS) Suomi-tutkimuksessa	2
1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä	2
2. Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija	2
3. Tietosuojavastaavan yhteystiedot	2
4. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus	3
5. Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää	3
6. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään	5
7. Arkaluonteiset henkilötiedot	5
8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste	6
9. Tietojen vastaanottajat	6
10. Tietojen siirto Euroopan talousalueen ulkopuolelle	6
11. Automatisoitu päätöksenteko	6
12. Henkilötietojen suojaus	7
13. Henkilötietojen käsittelyn kesto tässä tutkimuksessa	7
14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen	7
15. Mitä oikeuksia rekisteröidyllä on ja oikeuksista poikkeaminen	8

Tietoa henkilötietojen käsittelystä Generations and Gender Survey (GGS) Suomi-tutkimuksessa

Generations and Gender Survey (GGS) -tutkimuksessa käsitellään tutkimuksen osallistujien sekä heidän nykyisten tai entisten perheenjäsentensä henkilötietoja. Tämän tietosuojaselosteen tarkoitus on antaa tietoa käsiteltävistä henkilötiedoista sekä siitä, mistä henkilötiedot ovat peräisin ja miten niitä käytetään tutkimuksessa. Selosteen lopussa kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia rekisteröidyillä on.

Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Väestöliitto ry.

Osoite: Kalevankatu 16, PL 849, 00101, Helsinki

2. Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa ja tutkimuksen vastuullinen tutkija:

Nimi: Venla Berg

Yksikkö: Väestötutkimuslaitos

Osoite: Kalevankatu 16, PL 849, 00101, Helsinki

Puhelinnumero: +358 50 369 6429

Sähköpostiosoite: venla.berg@vaestoliitto.fi

3. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Väestöliitto ry:llä ei ole tietosuojavastaavaa, ota yhteys vastuulliseen tutkijaan.

Kansainvälinen koordinaatitaho, Generations and Gender Programme, Netherlands
Interdisciplinary Demographic Institute: Tietosuojavastaava Joëlle Versluis;
joelle.versluis@knav.nl.

Suomen kyselyn toteuttajataho, Taloustutkimus Oy: Tietosuojavastaava Pauliina Aho;
tietosuoja@taloustutkimus.fi

Aineiston rikastuttaja, Tilastokeskus: Tietosuojavastaava Johanna Rantanen;
tietosuoja@tilastokeskus.fi

4. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Generations and Gender Survey (GGS) on kansainvälinen kyselytutkimus, jossa kartoitetaan muun muassa ihmisten hyvinvointia, työelämää, pari- ja perhesuhteita läpi elämänkaaren sekä lapsi-ihanteita. Kyselystä saatu tieto auttaa tutkijoita ja päätöksentekijöitä ymmärtämään esimerkiksi hyvinvoinnin, perheellistymisen ja syntyvyyden taustalla vaikuttavia tekijöitä, sekä niiden muutoksia ajassa.

GGS-kyselytutkimusta koordinoi eurooppalainen tutkimusinfrastruktuuri Generations and Gender Programme (GGP), joka on osa Netherlands Interdisciplinary Demographic Institutea (NIDI). Väestöliitto on GGP:n yhteistyökumppani ja aineistonkeruusta vastaava taho Suomessa. Suomen vastaajat valitaan Digi- ja Väestötietoviraston (DVV) rekisteristä poimimalla satunnaisotos 18–54-vuotiaista Suomessa vakituisesti asuvista henkilöistä (poiminnassa painotetaan ruotsinkielisiä sekä nuorempia ikäryhmiä). Vastaajien tiedot kerätään verkkokyselyllä, ja ne tallennetaan GGP:n Hollannissa sijaitsevalle palvelimelle. Näiden henkilötietojen käsittelystä vastaa NIDI itsenäisenä rekisterinpitäjänä. Lisätietoa NIDIN:n henkilötietojen käsittelystä (<https://www.ggp-i.org/>). Aineistonkeruun toteuttaa Taloustutkimus Oy. Jotta tutkijat saisivat kattavamman kuvan suomalaisten perhe- ja parisuhteista, kyselyssä annetut vastaukset rikastutetaan Tilastokeskuksen rekisteriaineistoilla. Rekisteritietojen yhdistämisestä vastaa Tilastokeskus. Kaikki vastaajista kerätty tieto tulee ainoastaan tutkimuskäyttöön.

5. Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Otoksen poiminnan yhteydessä Digi- ja Väestötietovirasto (DVV) toimittaa Väestöliitolle vastaajan henkilötunnuksen, nimen, äidinkielen ja osoitetiedot. Kyselyssä kerätään seuraavia tietoja: syntymävuosi, koulutus ja työllisyystilanne, tulot ja varallisuus, mahdollinen nykyinen kumppani ja parisuhdehistoria, mahdolliset lapset, perhe- ja lapsi-ihanteet, sukupuolten tasa-arvoa koskevat asenteet, vastaajan vanhemmat, onko vastaajan perheenjäsenillä ollut arkielämää rajoittavia terveysongelmia, vastaajan oma terveys ja todetut sairaudet, hedelmällisyyteen liittyvät sairaudet, vastaajan asenteet tulevaisuuden uhkia kohtaan.

Tilastokeskus rikastaa vastausaineiston seuraavilla tiedoilla (takautuvasti vuodesta 1987 alkaen, tietoja päivitetään aineistonkeruun jälkeen vuoteen 2026 asti):

Syntymävuosi

Kuolinpäivämäärä

Sukupuoli

Syntymämaakunta

Syntymäkunta

Syntymävaltio

Kansalaisuus

Syntyperä

Kieli

Asuinmaakunta
Asuinkunta
Siviilisääty
Sosioekonominen asema
Korkein koulutusaste
Korkeimman tutkinnon koulutusala
Korkeimman tutkinnon suoritusvuosi
Ammattiasema
Saanut opintotukea
Pääasiallinen toiminta
Ammattikoodi, karkeistettu
Työttömyystietoja
Asuntokunnan koko
Asuntokuntarakenne
Asunnon hallintaperuste
Asunnon huoneluku
Talotyyppi
Asunnon varustetaso
Perheen nuorimman lapsen ikä
Perheasema
Perheen alle 18 v. lasten lukumäärä
Perheen alle 7 v. lasten lukumäärä
Perheen alle 3 v. lasten lkm
Perheen koko
Perhetyyppi
Uusperhe
Vain äidin alle 18-v. t lasten lkm
Vain isän alle 18-v. t lasten lkm
Tietoja eläkkeensaannista
Tulotiedot (ylin persentiili karkeistettu)
Varallisuustiedot (ylin persentiili karkeistettu)
Lapsen kotihoidon tuki ja osittainen hoitoraha
Vanhempainpäiväraha
Henkilön biologisten lasten lukumäärä
Henkilön kaikkien lasten lukumäärä

Biologisen lapsen syntymäpäivä

Adoptiolapsen syntymäpäivä

Avioliiton solmimispäivämäärä

Eropäivämäärä

Asuinliitot (yhteen- ja erilleenmuuttopäivämäärät, asuinliiton järjestysnumero; avioliiton järjestysnumero)

Puolison kuolinpäivä

Puolison korkein koulutusaste

Puolison korkeimman koulutusasteen suoritusvuosi

Puolison sosioekonominen asema

Matka oman äidin kotiin kilometreissä

Matka oman isän kotiin kilometreissä

Oman äidin sosioekonominen asema

Oman isän sosioekonominen asema

Matka puolison äidin kotiin kilometreissä

Matka puolison isän kotiin kilometreissä

Puolison äidin sosioekonominen asema

Puolison isän sosioekonominen asema

6. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Henkilötietoja saadaan DVV:n väestörekisteristä, vastaajan antamista vastauksista sekä Tilastokeskuksen rekisteriaineistoista.

7. Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia tietosuoja-asetuksen 9 artiklan mukaisia erityisiä henkilötietoryhmiä (eli arkaluonteisia henkilötietoja): Rotu tai etninen alkuperä; Terveys; sekä Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen.

Arkaluontoisten tietojen käsittely perustuu tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan alakohtaan j (käsittely on tarpeen yleisen edun mukaisia tieteellisiä tutkimustarkoituksia varten) sekä tietosuojalain 6 §:n 1 momentin 7 kohtaan (tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta tieteellistä tutkimusta varten tehtävään tietojen käsittelyyn).

Rekisterinpitäjä on varmistanut, että näiden arkaluontoisten tietojen osalta aineistonkeruussa ja sen säilytyksessä toteutetaan tietosuojalain 6 §:n edellyttämät asianmukaiset ja erityiset toimenpiteet rekisteröidyn oikeuksien suojaamiseksi.

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittely perustuu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan alakohtaan e (käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi) sekä tietosuojalain 4 §:n 3 kohtaan (käsittely on tarpeen tieteellistä tai historiallista tutkimusta taikka tilastointia varten ja se on oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen nähden).

9. Tietojen vastaanottajat

Henkilötietoja luovutetaan seuraaville vastaanottajille:

- Väestöliitto luovuttaa Taloustutkimus Oy:lle satunnaisotoksella valittujen vastaajien nimen, iän, kielen, sukupuolen sekä kotiosoitteen. Taloustutkimus tarvitsee näitä tietoja lähettääkseen kutsukirjeen sekä seuratakseen aineiston edustavuutta aineistokeruun aikana.
- Kyselyyn vastanneiden kyselylomakevastaukset tallentuvat NIDI:n palvelimelle.
- NIDI välittää Taloustutkimus Oy:lle tiedon vastaajien koulutustasosta, jotta Taloustutkimus voi seurata aineiston edustavuutta aineistonkeruun aikana.
- NIDI luovuttaa valmiin kyselyaineiston Väestöliitolle.
- Väestöliitto luovuttaa valmiin kyselyaineiston sekä vastaajan vastaustunnuksen ja henkilötunnuksen yhdistävän tiedoston Tilastokeskukselle, joka yhdistää näiden avulla vastausaineiston rekistereistä saatuihin tietoihin. Rikastutettu aineisto säilytetään Tilastokeskuksen palvelimella.

Kaikkien organisaatioiden välillä on solmittu sopimukset, joiden avulla rekisterinpitäjä varmistaa, että muut toimijat käsittelevät henkilötietoja EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalain edellyttämällä tavalla.

10. Tietojen siirto Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

11. Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automaattisia päätöksiä, joilla on merkittävä vaikutus tutkittaviin.

12. Henkilötietojen suojaus

Tutkimusaineistoon sisältyviä henkilötietoja käsitellään ja säilytetään suojattuna niin, että ainoastaan niitä tarvitsevat henkilöt pääsevät tarkastelemaan tietoja.

Tiedonsiirroissa eri toimijoiden välillä tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla: tiedon salaus / kryptaus; salasana. Tietojen säilytyksessä tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla: käyttäjätunnus ja salasana; kulunvalvonta; käytön lokitus. Lisäksi Tilastokeskuksen rikastettuun aineistoon pääsee käsiksi ainoastaan etäyhteydellä, kaksivaiheisen tunnistautumisen jälkeen.

Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa ja Väestöliitto säilyttää ne erillään analysoitavasta tutkimusaineistosta salasanasuojatuilla muistitikuilla turvallisessa sijainnissa.

13. Henkilötietojen käsittelyn kesto tässä tutkimuksessa

GGP on pitkittäiskyselytutkimus, jossa samoilta henkilöiltä kysytään useaan kertaan samoja kysymyksiä seurantaan varten. Seuraavan aallon toteutuminen ja aikataulu riippuu GGP:n suunnitelmista, rahoituksesta ja tutkimustarpeista. Väestöliitto tallentaa otoksen henkilötiedot (nimet ja henkilötunnukset) tietosuojalainsäädäntöä noudattaen siihen asti, kunnes seuraavan aallon tai seuraavien aaltojen tulevaisuus ja aikataulu on päätetty. Mikäli pitkittäistutkimusta ei jatketa, Väestöliitto poistaa välittömästi kaikki henkilötunnukset ja nimet.

Väestöliiton hallussa oleva vastausdata poistetaan, kun kaikkien sitä käyttävien tutkimusprojektien päättymisestä on kulunut viisi vuotta. Näiden tutkimushankkeiden kestot määritellään niitä koskevissa tutkimussuunnitelmissa, ja Väestöliitto ylläpitää dokumentaatiota käynnissä olevista hankkeista. GGP säilöö vastausdataa omalla palvelimellaan toistaiseksi. Rikastettu, Tilastokeskuksen etäkäyttöjärjestelmään tallennettu vastausdata säilötään lähtökohtaisesti viiden vuoden ajan. Aineiston säilyttämiselle anotaan jatkoaikaa, mikäli sen käyttöä koskevia tutkimushankkeita on käynnissä tai suunnitteilla. Mikäli seuraava aalto toteutuu, henkilötietojen tallentaminen määräytyy uuden aikataulun mukaan ja uudesta aineistonkeruuaallosta laaditaan uusi tutkimussuunnitelma.

14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusaineisto säilytetään kohdassa 13. kuvatulla tavalla tämän tutkimuksen tulosten luotettavuuden arvioimista varten ilman suoria tunnistetietoja.

Tutkimusaineistosta erillään säilytettävät tunnistetiedot säilytetään myöhempää, yhteensopivaa tieteellistä tutkimusta varten tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisesti kohdassa 13 kuvatulla tavalla.

Tutkimusaineiston säilytys perustuu tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b ja e alakohtiin.

Ennen uutta tutkimuskäyttöä rekisterinpitäjä varmistaa, että uusi tutkimuskäyttö on yhteensopivaa aineiston alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa asetuksen vaatimusten mukaisesti. Mahdollisen uuden tutkimusaallon alkaessa rekisteröityjä informoidaan asianmukaisesti.

Missä aineistoa säilytetään ja kuinka kauan:

Otokseen valittujen nimi- ja osoitetiedot:

Taloustutkimus Oy:n palvelimet; aineistonkeruun ajan syksyllä 2021

Otokseen valittujen henkilötunnuksen ja vastaustunnuksen sisältävä linkki:

Väestöliitto, salasanasuojatut muistitikut; niin kauan kuin tulevien aineistonkeruuaaltojen aikataulu selviää.

Vastausaineisto ilman tunnistetietoja:

- NIDI:n palvelimet, Hollanti; toistaiseksi. Aineiston käyttö edellyttää tutkimussuunnitelmaa ja GGP:n aineiston käytön ehtojen täyttämistä. Luvan myöntää GGP.
- Väestöliiton palvelimet; viisi vuotta tutkimushankkeiden päättymisen jälkeen. Aineiston käyttö edellyttää tutkimussuunnitelmaa ja Väestöliiton aineistojen käyttöluvasopimusta. Väestöliitto ei anna käyttölupia tähän aineistoon oman organisaationsa ulkopuolisille henkilöille.

Rikastettu vastausaineisto:

Tilastokeskuksen palvelimet; lähtökohtaisesti viisi vuotta, jatkoaika tarvittaessa. Aineiston käyttöluvaa anotaan Väestöliitolta ja Tilastokeskukselta Väestöliiton kautta. Käyttöluva edellyttää tutkimussuunnitelmaa ja on maksullinen Tilastokeskuksen kulloisenkin hinnaston mukaan.

15. Mitä oikeuksia rekisteröidyllä on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 1 mainittu henkilö.

Rekisteröidyn oikeudet

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on seuraavia oikeuksia, jotka ovat relevantteja tässä aineistonkeruussa:

- saada pääsy tietoihin
- oikaista tietoja
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi
- rajoittaa tietojen käsittelyä
- vastustaa tietojen käsittelyä

Jos rekisteröity haluaa tämän GGS2021 Suomi -aineistonkeruun yhteydessä käyttää jotakin näistä oikeuksistaan, pyyntö käsitellään viivytyksettä. Rekisteröidyn pyynnöstä hänen kaikki siihen asti antamansa tiedot ja hänestä muutoin kerätyt tiedot poistetaan kokonaan.

Oikeuksien soveltuminen

Jos henkilötietojen käsittely tutkimuksessa ei edellytä rekisteröidyn tunnistamista eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä, oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon, käsittelyn rajoittamiseen ja niistä seuraavaan ilmoitusvelvollisuuteen ei sovelleta, ellei rekisteröity anna tunnistamisen mahdollistavia lisätietoja (tietosuoja-asetuksen 11 artikla).

Tämä koskee vastaajan perheenjäseniä, joista kerätyt tiedot tekevät heistä tämän tutkimusaineiston kohdalla rekisteröityjä, mutta joita rekisterinpitäjä ei pysty tunnistamaan.

Samoin tämä koskee kyselytutkimuksen vastaajaa, mikäli vastaajaa ei voida oikeuksien käyttöpyynnön yhteydessä tunnistaa eikä hän toimita lisätietoja tunnistamista varten.

Oikeuksista poikkeaminen

Tietosuoja-asetus ja Suomen tietosuojalaki mahdollistavat tietyistä rekisteröidyn oikeuksista poikkeamisen silloin, kun henkilötietoja käsitellään tieteellisessä tutkimuksessa ja oikeuksien toteuttaminen estäisi tai vaikeuttaisi suuresti käsittelyn tarkoitusten saavuttamista.

Tässä tutkimuksessa poiketaan vastaajan perheenjäsenten osalta informointivelvollisuudesta yleisen tietosuoja-asetuksen 14 artiklan kohdan 5 perusteella (kyseisten tietojen toimittaminen osoittautuu mahdottomaksi tai vaatisi kohtuutonta vaivaa, erityisesti kun käsittely tapahtuu yleisen edun mukaisia tieteellisiä tutkimustarkoituksia varten). Tämä tutkimuksen tietosuojaseloste on kuitenkin vapaasti saatavilla GGS2021 Suomen internet-sivuilla (<https://www.vaestoliitto.fi/tutkimus/syntyvyys-ja-lastensaanti/generations-and-gender-survey/>).

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700

Faksi: 029 56 66735

Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi